

LAUDATIO

*În onoarea Eminenței Sale Cardinalul Christoph
Schönborn, Arhiepiscop al Vienei,
cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa
al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*

21 mai 2012

www.uaic.ro

Laudatio

*În onoarea Eminenței Sale Cardinalul Christoph
Schönborn, Arhiepiscop al Vienei*

„Vos autem dixi amicos!”

Eure Eminenz,
Înalt Preasfinția Voastră,
Preasfinția Voastră,
Onorat prezidiu,
Stimat auditoriu,

*

"Credința și rațiunea sunt ca două aripi prin care spiritul uman accede la contemplarea adevărului; iar Dumnezeu a pus în inima umană dorința de a cunoaște adevărul - într-un cuvânt, de a se cunoaște pe sine - astfel încât prin cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu, bărbații și femeile pot ajunge la plinătatea adevărului despre ei înșiși".

Mesajul Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea din enciclica "Fides et Ratio" (14 septembrie 1998) relevă imperativul completitudinii în cunoașterea vieții, a lumii și a lui Dumnezeu și faptul că instituțiile și întreprinderile umane, oricât de coerent logice și oricât de întemeiate pe criteriul experienței apar, sunt inerent imperfecte și unilaterale. Iar dacă sunt stăpânite de "mândria filosofică" sau aroganța intelectuală și lipsite de iubirea lui Dumnezeu, care luminează atât credința, cât și rațiunea, devin instrumente ale suferințelor și grelelor încercări. În același timp, mesajul Papei Ioan Paul al II-lea exprimă implicit o datorie esențială pentru Universitate, ca instituție generică a intelectului și anume aceea de a nu conferi rang de adevăr absolut rezultatelor cunoașterii raționale, excluzând adevărul revelat și valorile morale universale.

Prețuind comuniunea istorică a "instituției intelectului uman" cu Sfânta Biserică și respectând tradiția academică europeană, Universitatea noastră recunoaște și omagiază astăzi pe una dintre marile personalități ale Bisericii Romano-Catolice și ale întregii lumi creștine, Eminentă Sa, Cardinalul Christoph Schönborn.

„*Vos autem dixi amicos!*” (Pe voi însă vă numesc prieteni), aceste cuvinte pe care Mântuitorul Iisus le-a adresat discipolilor săi în seara ultimei cine (cf. *In 15,15*), constituie motto-ul distinsului nostru oaspete, Cardinalul Christoph Schönborn și exprimă completitudinea profilului său spiritual, intelectual și moral.

„Am învățat în propria mea viață” - spunea Eminența Sa într-o rostire desăvârșită adresată studenților și profesorilor de la Thomas Aquinas College, pe 8 iunie 2002 - „că prietenia este cel mai valoros bun dintre toate bunurile”. Prietenia este iubirea de semeni, iar iubirea de semeni vine din iubirea lui Dumnezeu. „Întreaga cale a vieții umane creștine - continua distinsul mărturisitor - are cel mai adânc sens în edificarea prieteniei cu Dumnezeu. Și întreaga etică a comunicării între oameni este însumată în această idee de edificare a prieteniei”.

Viața înaltului slujitor al Bisericii Romano-Catolice a stat sub semnul acestui credo, rodind operă pastorală, cărturărească și civică. Universitatea noastră trăiește astăzi un moment de fericită comuniune cu cel care și-a dedicat viața slujirii oamenilor în spiritul a ceea ce marele teolog și sfânt al Bisericii Romano-Catolice, Toma D'Aquino numea

„amicitiām fundari”, adică al dorinței lui Dumnezeu de a construi prietenia cu Creația Sa. Îl primește cu iubire și admirație și îl omagiază cu convingerea că ne cuprinde și pe noi în inima și iubirea sa.

Numele Eminenței Sale este legat de una dintre cele mai arzătoare probleme ale zilelor noastre, și anume crearea unui spațiu de întâlnire și de colaborare între Biserică și lumea modernă și/sau postmodernă, în vederea împlinirii planului lui Dumnezeu, care dorește o familie umană unită, o lume a dreptății și a păcii, în care să fie recunoscute și respectate drepturile fundamentale ale tuturor oamenilor, creați cu toții după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

**

Nu este prima dată când Eminența Sa ne vizitează. Astăzi, însă, suntem bucuroși să-i acordăm modesta noastră recunoaștere și credem că ne are în inima sa și dorește să rămână cu noi într-un dialog rodnic. Dată fiind solemnitatea momentului, se cuvine să prezentăm câteva repere din biografia și bibliografia sa pentru înțelegerea profilului de „slujitor al omului”, care se conjugă strâns cu cel de „slujitor al lui Dumnezeu”.

Christoph Schönborn s-a născut la 22 ianuarie 1945, în localitatea Skalka, Boemia, astăzi Republica Cehă, însă din cauza vitregiilor vremii a ajuns în Austria împreună cu toată familia. Simțind încă din tinerețe chemarea la viața călugărească, a intrat în Ordinul „Sfântului Dominic”, unde a început parcursul profund către Preoție. A studiat teologia și filozofia la Walberberg (lângă Bonn) în Germania, la Viena și Paris, unde a fost student în vestitele școli *Ecole Pratique des Hautes Etudes, Sorbonne* și *Institut Catholique*.

În anul 1970 a fost hirotonit preot de renumitul cardinal Franz König. A urmat apoi studii doctorale la Paris și, mai apoi, la Regensburg, unde l-a avut ca profesor pe Joseph Ratzinger, actualul Suveran Pontif.

În 1974 a obținut titlul de doctor în teologie la Institutul Catolic din Paris, cu disertația *Icoana lui Cristos*, cunoscută și în țara noastră prin traducerea ei în limba română de către pr. prof. Vasile Răducă și publicată la Editura Anastasia. Lucrarea amintită este unul din primele roade ale studiilor sale profunde privind Biserica Răsăriteană. Gândirea sa teologică, inspirată din teologia Părinților Bisericii din primele secole după Cristos, precum și faptul că era dirigitorul curatorului fundației „Pro Oriente” (Pentru

Orient) i-au adus o înaltă prețuire din partea Bisericilor Ortodoxe. Viena a dobândit astfel tot mai mult un rol de punte între Biserica Catolică și patriarhiile ortodoxe ale Rusiei, României și Constantinopolului. Vizitele Eminenței Sale la patriarhii ortodocși din Moscova, București și Constantinopol au avut un ecou pozitiv.

Din 1975 și-a început activitatea didactică, mai întâi ca profesor invitat și apoi ca profesor titular de teologie dogmatică la Universitatea Catolică din Fribourg (Elveția). A predat, de asemenea, și un curs de teologie a Bisericilor creștine din Răsărit.

În 1980 a devenit membru al Comisiei Teologice Internaționale, iar în 1987 a fost numit secretar al comisiei de redactare a „Catehismului Bisericii Catolice”. În această funcție a cunoscut mulți reprezentanți ai Bisericii Catolice din diferite zone ale lumii, legături care dăinuie până astăzi. Înzestrarea pentru limbi străine i-a fost de mare ajutor în îndeplinirea misiunilor internaționale și a constituit suportul slujirii sale, în calitate de Cardinal al Vienei, pentru a duce mai departe opera predecesorului său, Cardinalul Franz König, sintetizată în ideea că vocația orașului Viena este

aceea a unui „loc al întâlnirii” în inima continentului european.

Drumul slujirii pastorale al părintelui Christoph Schönborn este marcat de o schimbare semnificativă la 11 iunie 1991, când a fost numit episcop auxiliar al Arhiepiscopiei de Viena, responsabil cu secțiunea știință, artă și cultură.

În 1993, Conferința Episcopilor din Austria l-a desemnat pe noul episcop auxiliar purtătorul ei de cuvânt în fața Europei. De atunci, tema „Europa” are pentru Arhiepiscopul de Viena o importanță crucială. „Ziua Catolicilor din Europa Centrală”, cu punctul ei culminant: „pelerinajul la Mariazell” din luna mai 2004, se datorează în cea mai mare măsură Eminenței Sale. Cardinalul Schönborn consideră că Europa trebuie să rămână conștientă de rădăcinile ei creștine. Însă, din observarea atentă a realităților lumii laice, rezultă cu claritate că religia creștină este văzută de mulți ca un „corp străin” într-o lume impregnată de raționalism, iluminism și relativism moral și cultural. „Europa – afirma Eminența Sa – va putea să-și îndeplinească rolul ei istoric numai dacă păstrează acest «corp străin – creștinismul» ca parte a identității sale”.

La 13 aprilie 1995, Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit Arhiepiscop coadiutor de Viena, iar la 14 decembrie 1995 l-a ridicat la demnitatea de Arhiepiscop al Vienei. Instalarea Eminenței Sale a avut loc în ziua de 1 octombrie 1995, sărbătoarea „micei” Tereza de Lisieux. Arhiepiscopul vienez vede în această călugăriță carmelită franceză, care s-a simțit atât de aproape de nevoile celor necredincioși și care a optat pentru „calea cea mică” ce duce la cer, un model pentru oamenii moderni aflați într-o continuă și fragmentată căutare.

După numai trei ani, Christoph Schönborn a devenit Mitropolit al Provinciiei bisericești de Viena, iar la 21 februarie 1998, Sanctitatea Sa, fericitul Ioan Paul al II-lea, l-a ridicat la demnitatea de Cardinal al Bisericii Catolice, fiind la acea vreme unul dintre cei mai tineri cardinali ai Bisericii. În același an a fost ales și președinte al Conferinței Episcopale Austriece.

*

* *

În toți acești ani, studentul, profesorul, episcopul și cardinalul Christoph Schönborn a avut o activitate spirituală, profesorală și publicistică de excepție, înscriindu-se printre personalitățile cele mai active din Biserica Romano-Catolică, după cea a Sanctității Sale, Papa Benedict al XVI-lea, profesorul său. Poate fi caracterizat pe drept cuvânt ca un mare păstor de suflete, dedicat într-un chip deosebit educării tinerilor în spiritul umanismului creștin, spirit care luminează viața lumii și, ca un eminent profesor de teologie, creator de punți între teologia Bisericii Catolice și cea a Bisericii Ortodoxe.

Profilul de „slujitor al omului”, dimensiune permanentă în viața Cardinalului Christoph Schönborn, se oglindește nu doar în misiunea de păstor de suflete, ca arhiepiscop și cardinal al Vienei, inima Europei culturale și creștine, ci și în activitatea academică și publicistică, misiune în care s-a angajat cu toată ființa, pe calea mesajului cristic: „*Vos autem dixi amicos!*”, „Pe voi însă v-am numit prieteni!”. Calitățile umane deosebite, formarea teologică de excepție și pregătirea științifică cuprinzătoare îl așază pe ilustrul nostru oaspete alături de marile personalități care au slujit și slujesc în lucrarea continuă de realizare a binelui

integral al omului, capodoperă a Creatorului întregului univers.

Multitudinea de lucrări care au început să apară încă din anii studenției este grăitoare pentru angajamentul plener al Eminenței Sale în slujirea Bisericii Romano-Catolice și în folosul oamenilor.

Amintim doar câteva dintre scrierile mai timpurii:

- *Sophrone de Jerusalem. Vie monastique et confession dogmatique* (Sofronie al Ierusalimului , Viața monahală și mărturisirea doctrinară), Paris 1972;
- *L'Icone du Christ. Fondaments theologiques* (Icoana lui Cristos) Fribourg 1976; în limba română a fost tradusă de pr. dr. V. Răducă și publicată la Ed. Anastasia în 1996; în limba germană a apărut la Viena în 1998.
- *Die charismatische Erneuerung und die Kirchen* (Reînnoirea carismatică și Biserica), Pustet, Regensburg 1977;
- *Maximus Confessor* (Maxim Mărturisitorul), Fribourg 1982;
- *Das Geheimnis des Menschwerdung* (Taina întrupării Fiului lui Dumnezeu), Mainz 1983;

- *Einheit im Glauben* (Unitatea în credință), Einsiedeln 1984;
- *Existenz im Übergang* (Existența în trecere), Einsiedeln 1987;
- *Weihnachten, Mythos wird Wirklichkeit* (Crăciunul - mitul devine realitate), Einsiedeln 1992;
- *Zur kirchlichen Erbsündenlehre* (Învățătura bisericească despre păcatul strămoșesc), Einsiedeln 1994;
- *Herzstücke unseres Glaubens. Das „Credo“ im Katechismus der Katholischen Kirche* (Părți esențiale ale credinței noastre. Crezul în Catehismul Bisericii Catolice), Wien 1994;
- *Quellen unseres Glaubens. Liturgie und Sakramente im Katechismus der Katholischen Kirche* (Izvoarele credinței noastre. Liturghia și sacramentele în Catehismul Bisericii Catolice), Wien 1996;
- *Leben für die Kirche. Die Fastenexerzitionen des Papstes* (Viață pentru Biserică), Fribourg 1997;
- *Wähle das Leben. Die christliche Moral nach dem Katechismus der katholischen Kirche* (Alege viața.

Morala creștină după Catehismul Bisericii Catolice), Wien 1998;

- *Die Menschen, die Kirche, das Land* (Oamenii, Biserica, Țara), Wien 1998; a fost tradusă în românește și publicată la Editura Anastasia în anul 2000.

Dacă ar fi să rezumăm teme și idei puse în valoare de Eminența Sa în această impresionantă listă de titluri, poate că cel mai potrivit este să ne oprim la tema hristologiei. Într-unul din cele patru volume dedicate explicitării trăirii Catehismului Bisericii Catolice (vol I - Crezul), Înaltul slujitor scria: „Credința este întregul. Ea are o singură inimă și un singur centru: Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu cel Viu”. Hristos trebuie să fie, de asemenea, „centrul Catehezei al cărei scop este să pună oamenii în comuniune cu Isus Cristos; doar El ne poate conduce către iubirea Tatălui în Spirit și să ne facă părtași în viața Sfintei Treimi, pentru că în El sălășluiesc toate tezaurele de înțelepciune și cunoaștere”.

Scrierile sale mai recente aduc răspunsuri la marile probleme și întrebări ale timpului prezent: Ce rol joacă Biserica în noua Uniune Europeană? Unde și cum se poate

întâlni știința Biologiei cu Etica? Ce viitor are Biserica într-o societate secularizată? Reflecțiile cuprinzătoare și pătrunzătoare, atitudinile morale și expresiile spirituale ale Cardinalului Cristoph Schönborn aduc în areopagul zilelor noastre adevărurile universale pe care se sprijină învățătura Bisericii, chemată să fie călăuză și far luminos pentru lumea dezorientată și fragmentată în atâtea curente și păreri. Iată în continuare suita de lucrări pe care Eminența Sa le pune la dispoziția omului de azi:

- *Jesus als Christus erkennen. Impulse zur Vertiefung des Glaubens* (A-l recunoaște pe Isus ca Cristos) Verlag Herder Freiburg, 2002;
- *Gott sandte seinen Sohn. Christologie* (Dumnezeu l-a trimis pe Fiul său. Cristologie), Verlag Bonifatius, 2002;
- *Wovon wir leben können. Das Geheimnis der Eucharistie* (Din ce trăim. Misterul Euharistiei), Verlag: Herder Freiburg, 2005;
- *Seht, Gottes Sohn! Gedanken zum Evangelium im Markusjahr* (Iată, Fiul lui Dumnezeu!

Gânduri despre Evanghelia după Marcu), Molden, Wien 2005.

- *Duell und Duett. Gespräch über Gott und die Welt* (Duel și duet. Discuție despre Dumnezeu și lume), Verlag Molden Wien;
- *Weihnacht - Mythos wird Wirklichkeit. Meditationen zur Menschwerdung* (Crăciunul - Mitul devine realitate. Meditație despre Întrupare), Verlag Tyrolia;
- *Jesus, Arzt der Kranken. Gedanken zum Evangelium im Lukasjahr* (Isus, medicul bolnavilor. Gânduri despre Evanghelia după Luca), Verlag Molden, Wien;
- *Ich nenne Euch Freunde. Handschriftliche Gedanken zu den Evangelien* (Vă numesc prieteni. Gânduri scrise la mână despre Evangheliile), Holzhausen Verlag;
- *Ziel oder Zufall? Schöpfung und Evolution aus der Sicht eines vernünftigen Glaubens* (Scop sau întâmplare. Creație și evoluție din perspectiva unei credințe rezonabile), Herder Verlag, Freiburg im Breisgau 2007;

- *Wer braucht Gott? Ein Buch für Menschen, die glauben wollen* (Cine are nevoie de Dumnezeu? O carte pentru oamenii care vor să creadă), Ecowin Verlag, Salzburg 2007;
- *Der Mensch als Abbild Gottes* (Omul, chip al lui Dumnezeu), Sankt Ulrich Verlag, Augsburg 2008;
- *Vom geglückten Leben Fragen und Antworten* (Despre o viață fericită. Întrebări și răspunsuri), Verlag Amalthea Signum, 2008;
- *Wir haben Barmherzigkeit gefunden Das Geheimnis des göttlichen Erbarmens* (Am găsit milostivirea. Misterul milostivirii divine), Verlag Herder, Freiburg 2008;
- *Schöpfung und Evolution. Zwei Paradigmen und ihr gegenseitiges Verhältnis* (Creație și evoluție. Doua paradigme și relațiile dintre ele), Verlag Picus 2009;
- *Erlesener Sonntag. Das Lukasevangelium im Kirchenjahr* (Duminica aleasă. Evanghelia după Luca în timpul de peste an), Wiener Dom-Verlag, 2009;

- *Die Freude, Priester zu sein* (Bucuria de a fi preot), Verlag Herder, 2011;

Chiar și simpla enumerare a lucrărilor publicate de Arhiepiscopul Vienei este o mărturie vie a profundeii angajări spirituale și pastorale a teologului, dar și a gânditorului Christoph Schönborn, care aduce o contribuție esențială la dezvoltarea teologiei creației și hristologiei. Acest adevăr este subliniat și de autorii cărții omagiale: „Cristos - Cuvântul creator al lui Dumnezeu”, publicată la Editura Herder în anul 2010, când Eminența Sa împlinea frumoasa vârstă de 65 de ani.

* *

* *

Un mare merit al Cardinalului Christoph Schönborn este acela de a fi un mărturisitor al credinței în spațiul public și un exponent al dezideratului de apropiere între Bisericile surori, urmând astfel pilda înaintașului său, Cardinalul Franz König. Având istoricește rolul de centru de legătură între Occident și Orient, Viena a reușit și de această dată, grație

devoțiunii și diligențelor păstorului său spiritual, să îndeplinească această misiune în mod exemplar, creând fără încetare punți de legătură între cei doi „plămâni ai creștinismului”, oferind răsăritului și apusului creștin șansa unui dialog benefic și rodnic.

Dumnezeu, Domnul istoriei și al timpului, a orânduit ca acest centru de mare cultură europeană să rămână un loc de întâlnire al Europei creștine. Istoria relevă vocația misionară a Vienei. Mai mult, cei care au păstorit destinele Bisericii Romano-Catolice în orașul „simfoniei europene”, au fost parcă providențial aleși să poarte și să transmită generațiilor următoare vocația spirituală și culturală a acestei metropole.

Apropierea și conlucrarea Bisericilor creștine din Europa nu au încetat nici în momentele grele ale dictaturii comuniste, datorită străduințelor perseverente, mărturisirii de credință și capacității diplomatice ale Cardinalului Franz König, care devenise „grădinarul credinței” pentru întreaga Europă și o inimă care bătea cu același puls pentru nefericita parte închisă dincolo de „Cortina de Fier”.

Opera misionară a Cardinalului König și moștenirea lăsată prin Fundația „Pro Oriente”, au fost preluate și duse

mai departe de Cardinalul Christoph Schönborn cu dedicație, înțelepciune și curaj moral.

Dialogul intens cu înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, mai ales cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, cu marile personalități culturale și științifice din centrele universitare reprezentative, întâlnirile și discuțiile cu responsabili politici și administrativi consfințesc rolul de liant spiritual al Eminenței Sale și-l relevă ca strălucit strateg al dialogului pe calea conlucrării creștine într-o Europă reunificată.

Titlurile onorifice conferite de mari și prestigioase universități, între care amintim Universitatea din București și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj sunt încă o dovadă a considerației și prețuirii de care se bucură Eminența Sa în România.

Ne bucurăm și îi suntem recunoscători că a răspuns, cu disponibilitate și în spiritul credo-ului său, propunerii Senatului Universității noastre de a-i conferi cel mai înalt titlu academic - Doctor Honoris Causa. Deopotrivă, suntem încrezători că acest moment solemn este o părtășie a bucuriei și că ne vom regăsi în rugăciunile Eminenței Sale. Așa cum arăta într-una dintre lucrările dedicate trăirii catehismului

Bisericii Catolice: „În rugăciune sunt bucurii care nu pot fi comparate cu nici o altă bucurie și, în același timp, rugăciunea este o luptă constantă. Dar în fiecare caz, noi nu ne rugăm singuri: ne rugăm ca membri ai unei mari comunități de rugăciune”.

Comisia de elaborare a **Laudatio**

Președinte:

Prof.univ.dr. Vasile IȘAN

Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Membri:

Înaltpreasfințitul Teofan SAVU

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Preasfințitul Petru GHERGHEL

Episcop al Diecezei de Iași

Preot dr. Benone LUCACI

Rectorul Institutului Teologic Romano-Catolic "Sf. Iosif"

Prof.univ.dr. pr. Gheorghe POPA

Prorectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof.univ.dr. pr. Emil DUMEA

Decanul Facultății de Teologie Romano-Catolică

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Iași, 21 Mai 2012